

คู่มือการปฏิบัติงาน

นางกัญญาณัฐ สมบัติธีระ
ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาคำานาญการพิเศษ
กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๐
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

๑. ชื่อกระบวนงาน

งานส่งเสริมสุขภาพอนามัย

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสร้างเสริมสุขภาพการดำรงสุขภาพ การป้องกันโรคและการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ และการป้องกันโรคทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ

๒.๒ เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีการเลือกบริโภคอาหาร ผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพ

๓. ขอบเขตของงาน

๓.๑ ประชากรวัยเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

๓.๒ สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง

๓.๓ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้รับการดูแลด้านสุขภาพอนามัย

๔. คำจำกัดความ

สุขภาพ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตของร่างกาย ด้วยการปฏิบัติดูแลอย่างถูกสุขลักษณะ

อนามัย หมายถึง การบริโภค อุบัติการณ์อย่างถูกต้องสุขลักษณะ

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๕.๑ สร้างความเข้าใจให้สถานศึกษา บุคลากรเห็นความสำคัญเกี่ยวกับงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน

๑. รับฟังหรือเข้าร่วมประชุมเพื่อรับนโยบายและแนวปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพอนามัย จากกระทรวง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สถานศึกษาโดยผ่านกระบวนการกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ

๓. สนับสนุนให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี

๔. การจัดกิจกรรมประกวดส่งเสริมสุขภาพดีเด่น

๕. ประสาน กำกับ ติดตาม ดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

๕.๒ ส่งเสริมประสานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพ เช่น โครงการอาหารกลางวัน โครงการอาหารเสริม (นม) โครงการอาหารปลอดภัย (อ.ย.น้อย)

๗๔ คู่มือการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาโครงการเด็กไทยทำได้ โครงการเรียนรู้คู่วิชาเด็กไทยพินดี โครงการฟันสวยยิ้มใส โครงการมือสะอาดปราศจากโรค โครงการควบคุมโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ โครงการส้วมสุขสันต์ เป็นต้น

๑. จัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒. สร้างองค์ความรู้ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่รับผิดชอบ และดำเนินการขับเคลื่อนตามโครงการที่กำหนด

๓. จัดประกวด/แข่งขัน/เฝ้าระวังตามกำหนดระยะเวลาของกิจกรรมในทุกระดับ

๔. จัดหาพื้นที่ เวทีให้นักเรียนได้แสดงผลงานหรือกิจกรรมที่ได้ดำเนินโครงการต่อสาธารณชน

โดยทั่วไป

๕. ประสาน กำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน

๖. สรุปผลรายงาน

๕.๓ ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ และเฝ้าระวังติดตามดูแลภาวะโภชนาการและสุขภาพโดยรวมถึงการสนับสนุนป้องกันโรคระบาด โรคติดต่อที่ร้ายแรง และการจัดหาอุปกรณ์แก่ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

๑. ประกาศ ประชาสัมพันธ์ ซึ่งเจตนายโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ
๒. การเฝ้าระวัง สำรวจ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหาที่พบ
๓. การช่วยเหลือด้านการป้องกัน ด้านจัดท้าวสตูอุปกรณ์ในการเสริมสร้างร่างกายให้ดีขึ้น
๔. จัดกิจกรรมการรณรงค์ป้องกัน เช่น การจัดนิทรรศการ การเผยแพร่เอกสาร การประกวดกิจกรรมต่าง ๆ

๕. การติดตาม และรายงานผลการดำเนินงาน

๖. สรุปรายงานผล

๕.๔ ประเมิน ติดตามผลการปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง

๑. ศึกษาสภาพปัญหาด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย

๒. จัดทำเครื่องมือให้สอดคล้องกับขอบเขตที่จะประเมินและติดตาม

๓. ดำเนินการเก็บข้อมูล

๔. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล

๕. สรุปผลรายงาน เผยแพร่ผลการติดตามคู่มือการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๗๕ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๖. Flow Chart การปฏิบัติงาน

๖.๑ งานส่งเสริมสุขภาพอนามัย

๖.๒ งานส่งเสริมประสานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพ ถ่ายทอดองค์ความรู้ประชุมสร้างความเข้าใจตรวจสอบสุขภาพสรุปรายงานผลการดำเนินงานจัดกิจกรรมประกวดสุขภาพประสาน กำกับ ติดตามสร้างองค์ความรู้จัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินกิจกรรมประกวด/แข่งขัน ๗๖ คู่มือการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๖.๓ งานส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ และเฝ้าระวังติดตามดูแลภาวะโภชนาการและสุขภาพโดยรวมถึงการสนับสนุนป้องกันโรคระบาด โรคติดต่อที่ร้ายแรง และการจัดหาอุปกรณ์แก่ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสสรุปรายงานผลการดำเนินงานจัดหาพื้นที่ หรือเวทีการแสดงผลงานประสาน กำกับ ติดตามเฝ้าระวัง/สำรวจประกาศ ประชาสัมพันธ์ให้ความช่วยเหลือสรุปรายงานผลการดำเนินงานจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันกำกับ ติดตามคู่มือการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๗๗ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๖.๔ งานประเมิน ติดตามผลการปฏิบัติการ

๗. แบบฟอร์มที่ใช้

๗.๑ บันทึกหนังสือราชการ

๗.๒ หนังสือราชการประเภทภายนอก

๗.๓ แบบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

๗.๔ แบบประเมินติดตามผลการดำเนินโครงการต่าง ๆ

๘. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

๘.๑ พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

พ.ศ.๒๕๓๕

๘.๒ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ว่าด้วยการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๖

๘.๓ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

๘.๔ คู่มือการดำเนินการโครงการส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๓ กรมอนามัย

๘.๕ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑จัดทำเครื่องมือศึกษาสภาพปัญหาสรุปรายงานผลการติดตามดำเนินการจัดเก็บข้อมูลศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล

๗๘ คู่มือการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๙. แบบฟอร์มสรุปรายงานงาน ชื่องาน งานส่งเสริมสุขภาพอนามัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา**วัตถุประสงค์ :** ๕.๑ เพื่อให้สถานศึกษา บุคลากร เห็นความสำคัญเกี่ยวกับงานส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน

ลำดับที่ ผังขั้นตอนการดำเนินงาน รายละเอียดงาน เวลาดำเนินการ มาตรฐานคุณภาพงาน ผู้รับผิดชอบ

๑.รับฟังหรือเข้าร่วมประชุมเพื่อรับนโยบายและแนวปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพอนามัย พฤษภาคม - กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๒.ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สถานศึกษา มิถุนายน - กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๓.สนับสนุนให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีตลอดปีการศึกษา เอกสารการตรวจสุขภาพครู ผู้รับผิดชอบ

๔.จัดกิจกรรมประกวดส่งเสริมสุขภาพดีเด่น มกราคม - กุมภาพันธ์ของปีถัดไป- กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา/ครูผู้รับผิดชอบ

๕.ประสาน กำกับ ติดตาม ดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียนมีนาคมของปีถัดไป- กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๖.สรุปรายงานผลการดำเนินการ - - **-อธิบายสัญลักษณ์ผังขั้นตอน** จุดเริ่มต้นหรือสิ้นสุด กระบวนการกิจกรรมงานหรือการปฏิบัติ การตัดสินใจ ทิศทางหรือการเคลื่อนไหวของงาน

๗. จุดเชื่อมต่อระหว่างหน้า(ถ้าไม่จบภายใน ๑หน้า)ตรวจสุขภาพประจำปีจัดกิจกรรมประกวดสุขภาพสรุปรายงานกำกับ ติดตามรับนโยบายถ่ายทอดองค์ความรู้คู่มือการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๗๘กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๙. แบบฟอร์มสรุปรายงานงานชื่องาน งานส่งเสริมสุขภาพอนามัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา**วัตถุประสงค์ :** ๕.๒ เพื่อให้สถานศึกษา บุคลากร เห็นความสำคัญเกี่ยวกับงานส่งเสริมประสานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพ เช่น โครงการอาหารกลางวันโครงการอาหารเสริม (นม) โครงการอาหารปลอดภัย(อ.ย.น้อย) โครงการเด็กไทยทำได้ โครงการเรียนรู้ คุวิจััยเด็กไทยพันธุ์ โครงการฟันสวยยิ้มใส โครงการมือสะอาดปราศจากโรค โครงการควบคุมโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ โครงการสวมสุขสันต์

ลำดับที่ ผังขั้นตอนการดำเนินงาน รายละเอียดงาน เวลาดำเนินการ มาตรฐานคุณภาพงาน ผู้รับผิดชอบ

๑.จัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพฤษภาคม - กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๒.ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สถานศึกษา มิถุนายน - กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๓.จัดประกวด/แข่งขัน/เฝ้าระวังตามกำหนดระยะเวลาของกิจกรรมในทุกระดับตลอดปี การศึกษา เอกสารการตรวจสอบสุขภาพ ครูผู้รับผิดชอบ

๔.จัดหาพื้นที่ เวทีให้นักเรียนได้แสดงผลงานหรือกิจกรรมที่ได้ดำเนินโครงการต่อสาธารณชน โดยทั่วไปไตรมาส- กุมภาพันธ์ ของปีถัดไป- กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา /ครูผู้รับผิดชอบ

๕.ประสาน กำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนมีนาคมของปีถัดไป- กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๖.สรุปรายงานผลการดำเนินการ - **อธิบายสัญลักษณ์ผังขั้นตอน** จุดเริ่มต้นหรือสิ้นสุดกระบวนการ งาน กิจกรรมงานหรือการปฏิบัติ การตัดสินใจ ทิศทางหรือการเคลื่อนไหวของงาน จุดเชื่อมต่อระหว่างหน้า(ถ้าไม่จบภายใน ๑หน้า)จัดกิจกรรมประกวดสรุปรายงานหาพื้นที่ เวทีให้นักเรียน ได้แสดงผลงานหรือกิจกรรมจัดทำแผนปฏิบัติการถ่ายทอดองค์ความรู้ประสานกำกับติดตาม๘๐

คู่มือการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา **๙. แบบฟอร์มสรุปมาตรฐานงาน** **ชื่องาน** งานส่งเสริมสุขภาพอนามัย **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา** กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา **วัตถุประสงค์** : ๕.๓ เพื่อให้สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เฝ้าระวังติดตามดูแลภาวะโภชนาการและสุขภาพิบาล ป้องกันโรคระบาด โรคติดต่อ และจัดหาอุปกรณ์แก่ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

ลำดับที่ **ผังขั้นตอนการดำเนินงาน** **รายละเอียดงาน** **เวลาดำเนินการ** **มาตรฐานคุณภาพงาน** **ผู้รับผิดชอบ**

๑.ประกาศ ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงนโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับสุขภาพพฤษภาคม ประกาศ สพท. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๒.เฝ้าระวัง สํารวจ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหาที่พบมิถุนายน - ครูผู้รับผิดชอบ

๓.ช่วยเหลือด้านการป้องกัน ด้านจัดหาวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างร่างกายตลอดปีการศึกษา - ครูผู้รับผิดชอบ

๔.รณรงค์ป้องกัน เช่น การจัดนิทรรศการ เผยแพร่เอกสาร ประกวดกิจกรรมต่าง ๆ กุมภาพันธ์ของปีถัดไป- กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา /ครูผู้รับผิดชอบ

๕.ประสาน กำกับ ติดตามการดำเนินงาน มีนาคมของปีถัดไปแบบฟอร์มการติดตาม กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา /ครูผู้รับผิดชอบ

๖.สรุปรายงานผลการดำเนินการ มีนาคมของปีถัดไปแบบสรุปผลการดำเนินการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

อธิบายสัญลักษณ์ผังขั้นตอน จุดเริ่มต้นหรือสิ้นสุดกระบวนการ งาน กิจกรรมงานหรือการปฏิบัติ การตัดสินใจ ทิศทางหรือการเคลื่อนไหวของงาน □ จุดเชื่อมต่อระหว่างหน้า(ถ้าไม่จบภายใน ๑หน้า)ชี้แจงนโยบายสำรวจสภาพปัญหาให้ความช่วยเหลือจัดกิจกรรมสรุปรายงานกำกับ ติดตามคู่มือการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๘๑ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา**โครงสร้างส่วนประกอบมาตรฐานงานของ สพท.ชื่องาน** งานส่งเสริมสุขภาพอนามัย **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา** กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา**วัตถุประสงค์** : ๕.๔ เพื่อให้ สพท. มีการประเมิน ติดตามผลการปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง**ลำดับที่** **ผังขั้นตอนการดำเนินงาน** **รายละเอียดงาน** **เวลาดำเนินการ** **มาตรฐานคุณภาพงาน** **ผู้รับผิดชอบ**

๑.ศึกษาสภาพปัญหาด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย เมษายน - กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๒.จัดทำเครื่องมือให้สอดคล้องกับขอบเขตที่จะประเมินและติดตามพฤษภาคม เครื่องมือประเมิน กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๓.ดำเนินการเก็บข้อมูลธันวาคม - กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๔.วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และให้ข้อเสนอแนะ มกราคมของปีถัดไป- กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๕.สรุปผล เผยแพร่ผลการติดตามมีนาคมของปีถัดไป- อธิบายสัญลักษณ์ผังขั้นตอน จุดเริ่มต้นหรือสิ้นสุดกระบวนการงาน กิจกรรมงานหรือการปฏิบัติ การตัดสินใจ ทิศทางหรือการเคลื่อนไหวของงาน □ จุดเชื่อมต่อระหว่างหน้า(ถ้าไม่จบภายใน ๑หน้า)

สรุปรายงานศึกษาสภาพปัญหาจัดทำเครื่องมือดำเนินการเก็บข้อมูลวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และข้อเสนอแนะ๘๒ คู่มือการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

๑. ชื่อกระบวนการงานส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการเคลื่อนไหวร่างกายในรูปแบบต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและกีฬา ประเภทบุคคล ทีม ทั้งกีฬาไทยและกีฬาสากล

๒.๒ เพื่อส่งเสริมการเล่นกีฬาซึ่งส่งผลถึงการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญารวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา

๒.๓ เพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอให้มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

๒.๔ เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมนันทนาการ เช่น การท่องเที่ยว การเล่นดนตรี นาฏศิลป์ การร้องเพลง งานอดิเรก เป็นต้น

๓. ขอบเขตของงาน

๓.๑ ผู้เรียนรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

๓.๒ ส่งเสริมกีฬาและนันทนาการก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ เด็กและเยาวชนรู้สึกรักและหวงแหนสถาบัน

๓.๓ ชุมชนและสังคมได้รับการพัฒนาส่งเสริมให้มีการออกกำลังกาย การส่งเสริมความสามารถเฉพาะทางด้านกีฬานำไปสู่นักกีฬาอาชีพและมีชื่อเสียงในสังคม

๔. คำจำกัดความ

๔.๑ กีฬา หมายถึง การออกกำลังกายด้วยการเล่นหรือการแข่งขันตามกฎ กติกา

๔.๒ นันทนาการ หมายถึง การใช้เวลาว่างในการพักผ่อนหย่อนใจ การท่องเที่ยว การเล่นดนตรีการร้องเพลง หรือทำกิจกรรมงานอดิเรกต่าง ๆ เพื่อความเพลิดเพลินและสนุกสนาน

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๕.๑ ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนางานด้านกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยว

๑. จัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒. ดำเนินโครงการด้านกีฬา/นันทนาการ__